

Cím:Egész I., II.

A szerző(k) és / vagy előadó(k) neve: Forgács Genovéva

Intézmény, kar: Magyar Képzőművészeti Egyetem, Festő Tanszék

Szak, specializáció, évfolyam: Festőművész szak, IV. évfolyam

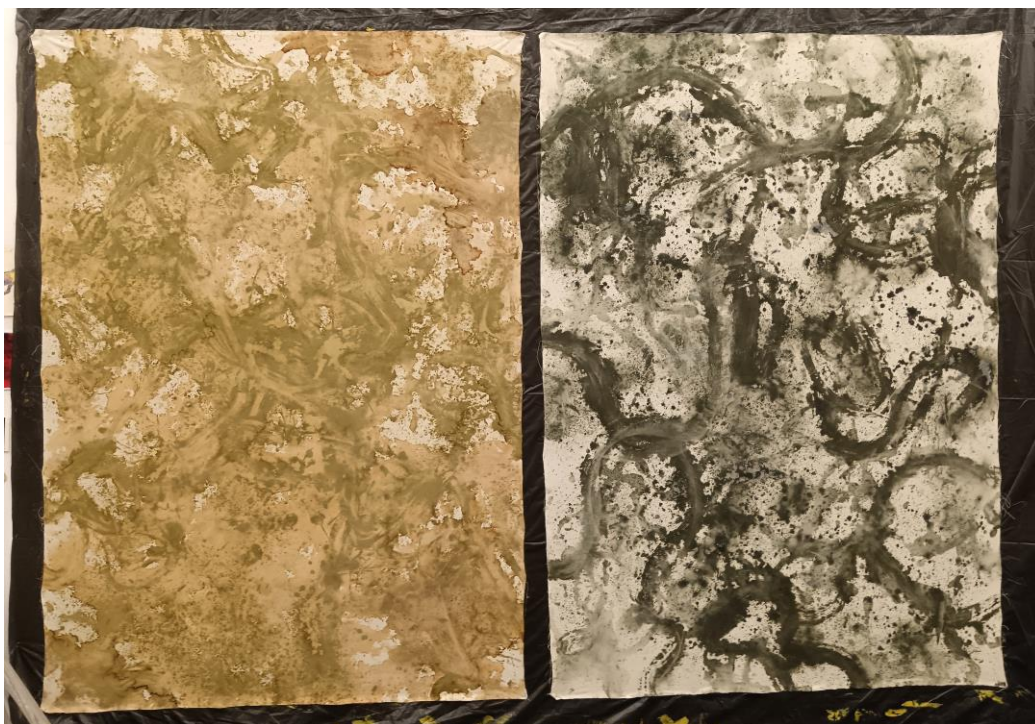
Témavezető(k) neve, tudományos fokozata, beosztása: Dr. habil. Ötvös Zoltán DLA

Az elmúlt évem vállalása az alkotói metódusom környezettudatosabbá, fenntarthatóbbá tételé. A korábbi munkáim során különféle anyagokkal kísérleteztem, többek között: lilakáposztával, borral, gránátalmával, céklával, spenóttal, etc. Fontosak számomra az organikus alapanyagok, mert úgy érzem, általuk reintegrálhatom magam egy vágyott szisztémába, amelyben hiszek. Ennek lényeges eszköze, hogy általam korábban járatlan utakra tévedjek festésetileg és olyan anyagokkal, eszközökkel alkossak, melyekhez vágyom kapcsolódni, de eddig viszonylag kevés tapasztalatot szereztem benne. Így szerves részévé válik annak lehetősége, hogy nem mindig a várt eredményt kapom. Cserébe beleépül egy elengedési folyamat, melyben örömet lelem annak felfedezésében is, amivel éppen szerzem a tapasztalatot. Végül természetes módon beleépül a lépésről-lépésre történő ismeretszerzés, miközben számomra járatlan, rejtélyeket felölelő útra tévedek.

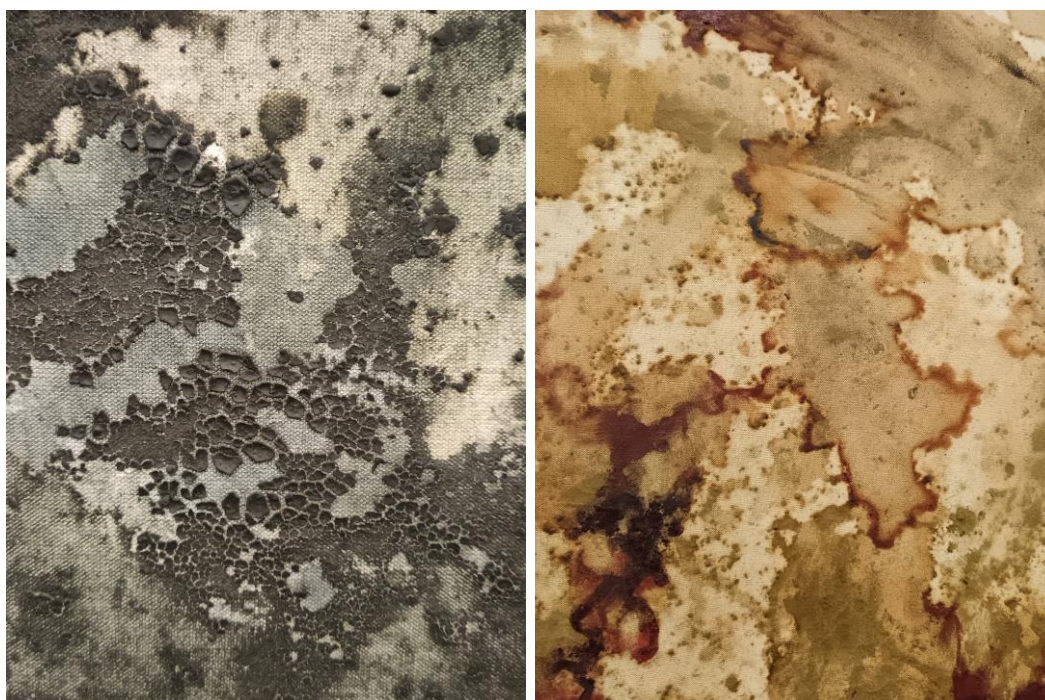
Szeretem, hogy a szerves pigmentek instabil anyagok, így egy folyamatos változást, metamorfózist foglalnak magukban, jellegüket tekintve efemerek. A képeimet kezeletlen pamutvásznakra készítem el, melyeket kezdetben földre fektetve festek. A legutóbbi alkotásaimat hennával és indigóval kezdtem a vászon szövetében megszínezni/ megfesteni. Olykor a vásznat nedvesítem és rászórom a növényi örleményt (nem finomított pigmentport), olykor előre készítek abból egy növényi masszát, alkalomadtán pedig száraz felületre szórom az örleményt és ezt utóbb nedvesítem. Helyenként csorgatom, máskor eloszlatom a felületen, majd a foltok szélét akár újra felnedvesítem, hogy más minőségben befolyásoljam a massa terülését. Ebben a koncepcióban önmagam a véletlen eszközének tekintem, hiszen teljes mértékben nem tudom kiszámítani a keletkező formákat. Az eszközhasználat mégis sejtet valamiféle tudatosságot, ezáltal ha tehetem inkább egyfajta irányított véletlenként gondolok a folyamat egészére. Ilyenkor a felületkezeléshez használok szórófejes flakont, cirokseprűt, kanalat, a kezeimet és a lábaimat is. Úgy vélem, hogy az alkotófolyamatnak ezen a pontján a *Véletlennel* karöltve alkotópárossá avanzsálunk.

Száradás után a színezett, de még nyers vásznakat a falra szegezem, majd tovább módosítom. Helyenként lekaparok, ledörzsölök a száradt masszából, ezzel feltárva a pigmentet felvevő szövetet, máshol pedig meghagyom ezt a repedezett felületet, aminek csak később dől el a sorsa (talán általam, talán az enyészet által). Ezt követően a korábbi metódusomtól eltérően már nem enyvét, hanem csirizt használok a felület kezelésére, mert vegetáriánusként fontos számomra, hogy ne legyen része a kizsákmányolás a munkáimnak (még egy olyan tradicionálisan bevett anyag tekintetében sem, mint az enyv). A csiriz nagyon hasonló tulajdonságokkal keményíti a szöveten és feszíti meg azt, de korábbi tapasztalataim alapján

érdeemes az így kezelt vásznak utóbb rájárára feszíteni, amennyiben szükségét érezzük, mert idővel valamennyit veszít a feszességéből.

A falra szegezett alapjukban színezett pamuvásznak

Közeli részletek, az indigóval és hennával festett felületekről

A következő réteget olajfestékkel alakítottam ki a festményeimen. A hígításhoz lenolajat használlok, ami csak kis mértékben kerül a festékhez, mert jórészt pasztózus festékrétegeket alkalmazok, vagy szárazabb technikát, nem a sárgulás megakadályozása miatt

minimalizálom a használatát. Néhol ecsettel, jórészt festőkéssel, máskor kézzel viszem fel és dolgozom el a festéket. Az hogy a szó legszorosabb értelmében kézzel-lábbal hozzáteszek az alkotáshoz sokat jelent számomra, úgy érzem, ettől a taktilis élménytől jóval közvetlenebbül kapcsolódom az anyagokhoz és egyúttal a művekhez is.

Festés közben hagyom az anyagot önmagáért működni, a színeket összezsúszni. Van egyfajta előzetes konstrukció, de amint az alkotás hatása alá kerülök, akkor engedem, hogy a belőlem érkező impulzusok alakítsák a víziót. Egyfajta transz-szerű, ihletett állapotból születik a rendszer, amely mivel rajtam halad keresztül, úgy vélem, hogy egyúttal léleklenyomattá is formálódik. Yoyai Kusama például így fogalmazta meg az alkotással való kapcsolatát: „Forget yourself. Become one with eternity. Become part of your environment.”¹

A munkáim mögött húzódik egy egyéni spirituális elképzelés, melyben minden egy hálózat részét képezi, minden összeköttetésben áll mindennel. Ebből merítkezve úgy vélem, hogy természetes eszköze a dimenzióteremtés ennek a vélt rizomatikus rendszernek. Működését leginkább a micélium-hálózatokhoz tudnám hasonlítani, melyben az információ egyszerre van mindenhol jelen, így ha ennek egy része elhal, semmi nem vesz el igazán, mert éppúgy minden megtalálható az újonnan létrejövő fonalakban is. Ahogyan ez a szövet terjed, bizonyos részeken elhal, bizonyos részeken tovább nő, változik, de mégis éppen ugyanaz marad.

A képeim az allover painting jellegű képek közé sorolhatóak, hiszen nem tulajdonítok annak kiemelt figyelmet, hogy az képeimnek egy részletét, vagy egy elemét helyezzem csak fókuszba, hiszen ez mind annak az egésznek a része, amelyben én hiszek, és a létemet definiálom. Gesztusaimmal igyekszem folyamatosan vezetni a tekintetet, nem megállítani, nem kimerevíteni. Szeretném, ha a részének érezné magát a néző, a mozdulataim nyomon követhetőek, ezáltal reményeim szerint mások számára is átélhetőek.

Szükségesek tartom alkalomadtán az ember háttérbe húzódását, perspektívájának megváltoztatását. Úgy vélem, hogy hasznos lehet egységként tekintenünk a létre és nem az emberi ego kizárólagos szűrőjén keresztül szemlélni azt. Tehát a létet, mint ennek az egységnek egy részletét vizsgálva tekintek a képalkotásra. Személyes szűrőmon keresztül így jutottam el az absztrakcióig. Úgy véltem ki lehet fejezni a gondolatainkat és érzéseinket oly módon is, ha aköré nem az ismerős világunk épül. Egy ponton túl akkurátusabbnak éreztem a megfoghatatlanul megfogalmazottban való kifejeződést.

¹ MoMA, Floor 4, 405, Galéria felirat 2023-tól

<https://www.moma.org/collection/works/80176> utolsó letöltés dátuma: 2025.01.01.

A két kép egyike hennával készült, amely jól láthatóan melegebb árnyalatokat visel magán. A henna alapvetően a szövetbe oldódva narancsos árnyalatúra festi azt, míg a testesebben meghagyott henna kissé zöldes jegyeket mutat. Ezeket formáltam tovább umbrákkal, umbrával kevert párizsi kékekkel, angolvörössel, siennával, helyenként okkerrel. Sok helyen kihagyások által láttatni engedem a vászon alapszínét, hogy az képviseljen egyfajta belső világosságot.

Az elkészült képpár

A másik kép alapjául az indigó szolgál, amely a hidegebb árnyalatokat hordozza. Ez az anyag a szövetbe oldódva helyenként kékes, máskor pedig szürkés- barna árnyalatot ölt, míg a vastagabb rétegek sötét szürkés-zöldbe fordulnak át. Itt is élek a kihagyással, de ennek a képnek a belső fényét inkább festékkel kívántam megjeleníteni. A konstrukciót továbbformáló színek a porosz kék, jégkék, zöldföld, okker és némi fehér.

A két kép közti különbséget azt hiszem, a dualításra való természetes nyugati igényünk adja. De ezeket igyekszem nem egyfajta jóra és rosszra formálni, inkább szimpla összetevőkre, melyek olykor eltérnek, de a végtelenben végül összefonódnak, hogy ugyanannak az örvénylő egység részeinek alkotóelemeivé legyenek. A címadás, tehát az Egész is azt támasztja alá, hogy ezek együttesen képviselnek mindent. Ezeket megelőző képeimben a henna és az indigó együttesen alkották a képek alapját, de kialakult bennem a vágy, hogy külön-külön is

rávilágítsak a tulajdonságaikra, de mégis egységként tekintek rájuk, tehát nem szeretném őket különválasztani. Akár a Hermész Triszmegisztoszi elgondolásban, mely szerint minden létező forrása megegyezik.²

Végül mivel egy olyan sajátos nyelvként tekintek erre az univerzumteremtő szándékomra, amely bármely ponttól olvasható, létrejött bennem a belső igény, hogy ne legyen túl határozottan megszabva a kép határa (az olvasás iránya). Az installálás módja a papírtekercsek formaiságát idézi. Ezzel utalva arra, hogy sok vallási alaptétel tekercsre íródott, ha két rúdra ehhez hasonlatosan rögzíteném a vászon két oldalát, az magában foglalná a folytatólagosság lehetőségét, mintha egy tekercset továbbolvashatnánk felfelé, illetve lefelé is. Hiszen ez nem egy zárt rendszer, hanem egy szövevényes hálózat részletei, egyúttal egyéni hitrendszerem elemei.

Felhasznált irodalmak:

- Hermész Triszmegisztosz bölcsessége - Corpus Hermeticum, Liber Hermetis, Asclepius, Szenzár Kiadó, 2021
- Merlin Sheldrake, Az élet szövedéke - Miként építik fel világunkat és hatnak ránk a gombák, Park Könyvkiadó, 2023
- <https://www.moma.org/collection/works/80176> utolsó letöltés dátuma: 2025.01.01.

²Hermész Triszmegisztosz bölcsessége-Corpus Hermeticum, Liber Hermetis, Asclepius, Szenzár Kiadó, 2021